

Un mercat majorista. A l'hora del tancament, verdures i fruites i naveguen controlades per colles de dones armades de mànegues i pales. Els més necessitats se n'aprofiten.

Al por mayor, David Reznak.

Imatges, detalls i espurnes del dia a dia a la Xina.

A escala del hombre, David Reznak.

· *A escala del hombre*, David Reznak, 1992. Espanya, 10 min, color, sonora, 16 mm (original súper-8).
 · *Al por mayor*, David Reznak, 1994. Espanya, 6 min, color i b/n, sonora, 16 mm.
 · *El pueblo protagonista y espectador*, David Reznak, 1995. Espanya, 30 min, color, sonora, 16 mm.
 · *Como anochece amaneece*, David Reznak, 1996. Espanya, 10 min, color, sonora, 16 mm.

David Reznak és qui firma cadascuna de les peces que conformen aquesta sessió. Reznak és una persona inquieta i bastant desconeguda al nostre país, tot i que és d'aquí. El seu compromís no s'atura amb la construcció de la seva filmografia, sinó que el referma com a responsable de la mítica sala independent de Madrid La Enana Marrón des del 1999.

Les quatre obres que es mostren avancen moltes de les característiques formals de la seva manera de fer i entendre la vida, així com del seu personal estil de producció i realització. El que mostra deixa un posít en el temps, semblant a un llarg passeig acolorit i una mica borrós.

La seva trajectòria ha desembocat en el seu primer llargmetratge-documental, *La Osa Mayor menos dos*, premiat a diferents festivals.

Mercat d'imatges
 Amb la presència de David Reznak

* CÈNTRIC X

CINEMA INVISIBLE

Mercat d'imatges

Al por mayor, David Reznak

A escala del hombre, David Reznak

Viajar a la Xina amb vint anys. Filmar la il·lusió de qui fa per primera vegada cinema. Disposar tan sols d'una càmera súper-8 i uns rodets de tres minuts a la butxaca. Saber que les imatges filmades estan

Conversa amb David Reznak

Un diari de viatge a través de la República Dominicana.

Como anochece amaneece, David Reznak.

En el marc d'una forma de vida que s'esvaeix, el pagès compagina dos elements amb sorprenent facilitat: la festa i el treball. A través del moviment, les transicions d'un esdeveniment a un altre són imperceptibles, i acaben unificats per formar un teixit rural ibèric.

El pueblo protagonista y espectador, David Reznak.

Es tracta de belles i sorprenents imatges, la majoria de dones, el treball de les quals consisteix a netejar un mercat majorista després del tancament. Escombren i freguen amb mànegues, mentre els més necessitats intenten recuperar les verdures menys fetes malbé. El rodatge i el muntatge, carregats d'emoció i molta llibertat, donen a aquest lloc i treball un gran valor i unes dimensions gairebé èpiques que Emile Zola hauria apreciat.

Landiols, Pierre, «Les Rencontres et la liberté». A: *Région Centrale*, núm. 3, Editorial, gener del 1995.

per endavant condemnades a desaparèixer en un calaix on seran oblidades a la tornada. Esperar un impossible rescat que algun dia les faci visibles. Però, tot i així, desitjar amb totes les forces ser capaç d'impressionar la vida sobre un tros d'emulsió i pel·lícula. David Reznak no ha deixat de filmar des que va fer *A escala del hombre* quan tenia vint anys. Tampoc ha perdut l'inalterable entestament propi d'alguns cineastes com Joris Ivens, Johan van der Keuken o Fernando Birri. Entestament propi de qui, a mig camí entre el viatger i el narrador, filma en llocs llunyans per portar al qui s'ha quedat les imatges trobades a les sempre invisibles esquenes del món. Per això, La Enana Marrón és un lloc imaginari on es creuen els viatges i, per això, Cabeza Borradora hi va anar a trobar David Reznak per mantenir el que seria una llarga conversa al voltant de la possibilitat de fer sortir a la llum allò que encara continua amagat.

«En astronomia —ens va dir— les nanes marrons són petites estrelles que amb prou feines es poden veure, però que brillen amb la mateixa intensitat que les estrelles més grans.»

CB: D'on sorgeix la idea de crear un espai independent d'exhibició com La Enana Marrón?

DR: En realitat, sorgeix d'una iniciativa anterior a través de la qual projectàvem pel·lícules en 16 mm de manera més o menys itinerant en locals cedits una vegada per setmana. Aquesta iniciativa va durar un parell d'anys i va demostrar que, efectivament, existia un públic. Projectàvem a l'aire lliure, en oficines d'un edifici de la Gran Via, en bars, en un local llogat a Lavapiés també hi feïem projeccions sota el nom de *cine-zat*. Però cada vegada que ens movíem d'un lloc a un altre es produïen aturades i costava tornar a començar. No hi havia continuïtat, ni un lloc estable. Més tard, vam aconseguir un lloc que seria La Enana Marrón, on a més del projectador de 16 mm teníem projectors de 35 mm i súper-8. No obstant això, malgrat que la proposta cinematogràfica continuava amb la mateixa radicalitat, el fet de programar de dijous a diumenge en un lloc concret no exercia la mateixa atracció en el públic que sí que exercia un espai on només es projectava una vegada per setmana en un to més festiu. Per això, el primer any de La Enana Marrón va ser molt dur. Venia molt poca gent i no teníem cap tipus d'ajuda per part de l'Estat. Després, de sobte, a partir del segon any devia córrer la veu i va començar a venir gent fins que, a dia d'avui, hem aconseguit més o menys un públic fidel.

CB: Quina va ser la primera reacció del públic? Hi ha hagut algun

cal saber que el cinema és una cosa que s'hi ha d'estar a sobre, amb constància, fins que ho aconsegueixes, i així sí que no es perd la necessitat periòdica de continuar fent pel·lícules.

I ara que La Enana Marrón ja és un espai sòlid, en realitat jo tinc l'esperança que vagin sorgint més espais entre els quals es produeixi un intercanvi. Jo no em vull dedicar a això tota la vida i, malgrat que és un projecte interessant i preciós, sé que d'aquí a uns anys el més probable és que ho deixi per dedicar-me a una altra cosa.

CB: Existeixen altres espais que estiguin treballant en línies semblants?

DR: En vídeo hi ha el centre social okupat El Laboratorio 3. A Barcelona, de manera estable, amb la seva aposta audiovisual, hi ha el CCCB, crec que la sala Sidecar i també la Fundació Tàpies. A Madrid, el Reina Sofia, la Casa d'Amèrica o el Cercle de Belles Arts, amb programes que acostumen a recuperar els clàssics. En realitat, són espais o bé molt institucionals o bé ocupats o semiclandestins, com ho pot ser aquest de La Enana Marrón. I puntualment hi ha alguns festivals i mostres. [...]

La Enana Marrón potser també sigui un bon exemple que les coses estan canviant. Aquí es programen pel·lícules francament hermètiques per a un gran nombre d'espectadors que no hi estan acostumats, com pot ser el cinema purament abstracte, i trobes des de gent que mai més no tornarà fins a altres que la setmana següent repeteixen perquè se n'han anat amb una sensació completament nova al cos. Jo crec que estem aquí per això. L'important seria quedar-se i treure les coses endavant des d'aquí. Te'n pots anar a Holanda que tindràs possibilitats per fer el que vulguis, però no tindràs l'al·licient que les coses costin.

CB: Pel que fa al treball més concret del funcionament de la sala, quins criteris s'estableixen per confeccionar els programes?

DR: Els nostres criteris per seleccionar les pel·lícules són els de la independència. És a dir, que es vegi clarament que la persona que està darrere de la pel·lícula tingui total llibertat, i que la pel·lícula sigui una manifestació neta i precisa d'un cinema lliure fora de la comercialitat. Cinema independent i el seu subgènere, l'experimental.

Extractes de: Fernández, Cristóbal; Esteban, Javier B., «Conversación con David Reznak». A: *Cabeza Borradora*, núm. 2, juny del 2003; pàg. 53-59.

tipus d'evolució des dels temps de l'exhibició itinerant?

DR: Imagino que abans, com que era una cosa bastant clandestina, despertava cert morbo en algunes consciències. Sobretot al principi moltíssima gent s'animava a acudir a les projeccions, però amb el temps allò es va anar depurant i tan sols van quedar els que de veritat volien veure pel·lícules. Amb La Enana Marrón es va produir en certa manera el mateix procés. Es va recuperar gent d'aquella història, a banda dels amics, és clar, però no com per mantenir-ho. Amb tot, els tres primers mesos, la sala estava plena de gom a gom, plena de coneguts, de curiosos, i a partir del quart mes va patir una davallada impressionant i va passar de moda. Després va ressorgir al cap del temps amb un públic que sabia molt millor què venia a veure o que repetia.

CB: El que finalment us va impulsar a reunir-vos i a intentar tirar endavant un circuit d'exhibició diferent va ser fruit d'algun tipus de carència respecte a l'estat del cinema espanyol? Éreu un grup de gent més o menys gran?

DR: Fonamentalment, sorgeix com a resposta al buit d'alternatives. Però també es deu al fet que durant un cert temps vam confluïr força gent que feïem pel·lícules en 16 mm de caire independent. Pel·lícules que eren primer independents i després barates, no barates i després independents, cosa que considero bastant important. Aquí, a Espanya, tots aquells treballs no tenien la més mínima acceptació, i si es veïen o eren premiats, era només quan s'exhibien fora. Així que, d'aquesta petita frustració, vam dir: «Muntem un espai on es vegi i es parli d'altres coses». Jo vaig muntar La Enana Marrón amb un amic que també feia pel·lícules. Havíem sentit parlar d'alguna gent que feia a Madrid cinema en 16 mm i es va donar la casualitat que ens vam conèixer tots quan vam muntar aquesta història. La Enana Marrón es posava en marxa com una sala de cinema independent en 16 mm i va absorbir el petit panorama que hi havia. Aquelles van ser les primeres experiències, i des d'aleshores jo no he fet més gran la pinya. Per descomptat, sí que hi ha hagut gent nova, que es passa per aquí, que et porta curts, però que després no s'hi ha involucrat. També s'hi ha acostat gent de teatre i d'altres àmbits, però la pinya dels que fem cinema continua sent pràcticament la mateixa que al principi. Per exemple, en els últims tres anys he conegut força més realitzadors de fora amb els quals he fet coses, realitzadors amb els quals sents de debò que estàs en el mateix vaixell, fas cinema i l'ensenyes, i aquesta, per a mi, és la base per tirar endavant les coses. El fet positiu, per descomptat, és que tots estem millorant. Perquè

David Reznak

Entre el 1989 i el 1992 va estudiar a l'Institut d'Art de San Francisco. Ha realitzat les obres A escala del hombre (1992), Mercado de imágenes (1992), Al por mayor (1994), El pueblo protagonista y espectador (1995), Como anochece amanecce (1996), Rosario de Charcas (1998), La Vila (2004), La Osa Mayor menos dos (2005), aquest últim és el seu primer llargmetratge, rodada al llarg d'un any i mig a l'Hospital Psiquiàtric de Leganés. Ha estat guardonat amb el premi al millor documental a L'Alternativa 2005 (Barcelona) i projectat a nombrosos festivals internacionals.

Va ser cofundador el 1999 de la sala de cinema independent La Enana Marrón, de la qual és l'actual responsable, on es projecten pel·lícules de difícil accés a la distribució comercial, en suports de súper-8, 16 mm, 35 mm i vídeo. Jurat i programador en diferents festivals de cinema, imparteix seminaris i conferències, amb projeccions de pel·lícules en 16 mm, en universitats i escoles.

Programador: Antoni Pinent.

El pueblo protagonista, David Reznak Como anochece, amanecce, David Reznak

